

12,1
2

A Rboris triū cō sanguinitatis . affinitatis . co-

gnationis spūalis Lectura notatu digna Venerandi optimaz
Artii . necnō iuris Pontificiū Doctoris cōsultissimi . sacre quoq;
Theologie insignis palladū Louaniens licēciati p̄fundissimi **boni**
Nicasi de Cloerda **Mablini** nobilissimi Ducatus Brabātie
alūni . hois an quartū etatis sue amū oculis capti . vīti ēn ingenij
stupēdi . vna cū aliq; additionib; hincindenouiter adiectis iterata
recognitōe castigata ad pfectū desiderātiū nōodos q̄si inextricabiles
matrimonii impediētes solerter itelligere artificioſiſſime reportata

Pro arboris cōmendatōe Sebastianus Brant.

Epigramma.

Sanguinis ista gradus: cognataq; iura docebit
Arbor: & a vetito posse cauere thoro.
Hanc studio optato disce ingeniose scholaris:
Que bene si visa est: cōmoda multa feret.
Nam quę forte licent . cognatos: queve repellāt
Hic brauita dedit artibus omnijugis
Quippe prius nec te: iuris fortasse peritum
Credideris: (q̄uis magna digesta legas)
Perspecti fuerint nostri nīl stipitis artus:
Dicere seu valeas quis sit vbiq; gradus:
Quod facile o lector (modo si ratione frueris)
Perficies: centi nempe magister adeſt
Vtere felici precor o iucunde sodalis
Ingenio: ut crescas arboris instar: age.

Nicasio Brabantino natione. Vordensi patria. hoc doctissimo. Qui misericordia tua et quod olim posteritas plurimum stupens admirabis a gresso nativitatis sue anno oculi capte. in clero Louantensi gymnasio liberales omnes artes didicit. theologicos apices coulps ascendit. ut diuinissime artes illius suscipiebat. insigne magna cui laude sit assecutus facultate Dei ad iuridicam academiam procedens. antistitio iuri (quod canonum vocatur) operam impensis egregiam adeo in eodem perfecit ut doctora sit in ea insignitus. professione. Preterea cui applica hateret indulgeria pcessum ut sacris nostris sacerdotibus initiarer. Duocesis affectus cu ad postrem doctissime pctionare reficiens discipulus dulcibus in ea re lachrymis idoneus plurimum fuit. Firma adhuc era te ab hac lucere rapto. hocque sub marmore conditor sepulto. Rodolphus Langius Lanonicus Donasteriensis Epitaphion scripsit

Ad tumulum (properas licet) hunc subsiste viator
 Et lege posteritas quecumque stupenda feret
 Pellei iuuenis dydimus que contulit urbi
 Nicasius nobis haudque minora dedit
 Ille suos ornat veluti miracula prodens
 Germani ex nostro sic meruere decus
 Ambo oculis capti vitam sub nocte trahebant
 Iuge. sed o quantum pectore lumen erat.
 Hic Brabantiaca de Voerda messe quaterna
 Expleta genitus lumine captus erat
 Ianque parat doctum clara academia (cecus
 Sit licet) et iuuenem grammata nulla iuuent
 Artibus excultum septemque Louania format
 Hincque apices scandit Theologia tuos
 Pontificum iura hinc discentem. enigmata legum
 Soluerentem stupuit vel schola docta virum
 Dulcia commouit populo suspiria: verbum
 Seminat ut vite datque salutis iter
 Orbus erat visu. mentis sed clarior illi
 Vis erat ad cuncta luxque videnda potens
 Que tulit in terris tristis caligine corpus
 Damna. nouo felix lumine reddet homo

De arbore consanguinitatis.

Arbor consanguinitatis ad

Noculum. Quia probatio ad oculum alias vincit. xvij. q. s. c. Nec aliquid. Et ex ostensione facti quodam melius precipuanus est locutio de donatoribz. capite. plus finis. Hinc est quod agitur in clausuratio subiectis oculis. xvij. q. iij. c. Inter memorarios de prescriptis. c. qz indicare. Et finis regundoz. l. iij. verris inspectio an mulier sit pregnans. si. de vere inspectio. l. s. loco sum pudicitie. An mulier sit ergo inuestigatio. de probatoribz. propositi. An ora de fte. et male. Et littere papales an vere sint an false. de criminie falsi. Arbor igit consanguinitatis necessaria virtusque iuris studioribz. secunda forma. Ponant primo cellule ascendentium. secunda descendenter. tertio collateraliter.

Primo igit per trahat una linea recta in cuius medio potest vñ circulus vacuus. supra quem circulum ponent quatuor circuli in quorum primo scribet pater et mater et ponetur unus punctus rubens supra et unus nigra infra. In seconde scribet annus et annua. et ponent duo puncta rubra supra et duo nigra infra. In tertio scribet paupus et proauia. et ponent tria rubra puncta supra et tria nigra infra. In quarto scribet abauus et abauia. et ponent quatuor rubra puncta supra et quatuor nigra infra. Similiter sub illo circulo vacuo ponent quatuor circuli. In primo scribatur filius et filia cum uno rubro puncto supra et nigro infra. In seconde scribetur nepos et neptis et duo rubra puncta supra et duo nigra infra. In tertio pronepos et proneptis. et ponent tria rubra puncta supra et tria nigra infra. In quarto abnepos abneptis. ponentur quatuor rubra puncta supra. et quatuor nigra infra. Et significant rubra puncta copiaratem sum ius canonicum. que ideo ponunt supra. qz ius canonicum maxime in matrimonialibus in quibus valde seruit cognitio graduū excedit ius ciuale extra de secundum. nup. c. penul. et ultimum. Nigra autem puncta significat graduum sum ius ciuale habito respectu ad cellulam vacuam que seruit ad successiones que fit per mortem. et ideo designantur per nigredinem.

Considerandum Ergo quod inueniunt per rubra puncta excelentes iuris canonici ad ciuale maxime quod ad hunc casum. ubi instruimus quod licet per trahere possint. nec ne. et cum matrimonium sit sacramentum ecclesie in eo praecipue lex minor est canone. de secundum. nup. c. penul. et ultimi. Dicit canon ultimus. cum sum Apollin. j. ad Chrys. vij. Quilier mortuo viro suo ab eius sit lege soluta. et non tendit cui vult ranti in domino libertatem habeat facultatem. non debet legaliter infamie sustinere tacturam. quod licet post viri obitum intra tempus luctus (cum unius anni spaciis) nubat. concessa sibi tamen ab apostolo virtus postestate. cum in his presentibus seculares leges non dedignantur sacros imitari canones. Ex illo et habetur quod illico post mortem mariti soluitur mulier a lege ipsius. Unde in alio seculo non recordamus sunt se pro coniugibus. ut in c. licite. xxiiij. q. viij. ubi dicitur. Carebit virus sacramento coniugii si mortuus fuerit vir eius. Hec sunt Augustini verba ubi supra canonizata. Et loquitur Augustinus de naturali morte non miraculosa. quod Sandulphus dicit non esse mortem ubi resuscitatio sit securita. sed potius diuinam quadam vocatorem. ideoque tunc nec matrimonium dissolui nec cetera.

De arbore

mittuntur. Sed morte naturali dissoluitur matrimonium. ff. pro socio cum duobus. s. idem Sed baptizatus non datur morte vel aliquid aliud. in quo confertur gratia yrordo. Unde resuscitatus non est de novo ordinandus nec anima semel baptizata si nullus quis resuscitaretur ad vitam est baptizanda. Hec super. c. liceit.

¶ Secunda nota bin Panor. q. leges ciuiles in istis presertim spiritualibus subiectis sunt dictis apostoli et canonum. Et quod ista ratione quod ponitur in fine littere. scilicet cum in his presertim recte. q. oes leges ciuiles que ex aliqua causa speciali per huius matrimonio praehuius ut intra tempus luctus propter turbatoem sanitatis. ut in litterop. ff. de his quod non infra. Uel ne suspicio existimatone oratur marito. ut in auctoritate restituti. et ea quod pa. xi. mense. s. verum. Item in matrimonio interdicto inter pupillam et tutorem seu curatorem et liberos eorum ut. L. de interdic. matris. inter tu. et pupil. q. totum. Item inter rectorum et principalem. ut. L. si rector pupilli. l. recipiuit correctionem a lege canonica. Et nota bin hoc dictum et tenebris semper (inquit Panor.) menti quod hodie licet praehuius matrimonii inter pupillam et tutorem seu curatorem eorum liberos vel alias supra enumeratas personas. Item quod lex secularium non potest prohibere matrimonium ad tempus vel etiam inter certas personas. Et idem propositio sequitur. Fr. psilio. xxv. hec Panor. super penulti. et ultimi. canonibus de secundis nuptiis. Paulus per digressus sum. sequitur. materia principalis.

Ducyss addi
o seqq. textus

¶ Item autem sic formari in linea recta. procedendum est ad lineas collaterales. Est primo ad latus dextrorum circulum in quo reperiatur pater et mater. praehuius vna linea transuersalis halens quartuor circulos. In quoque primo ponetur frater. In secundo fratris filius. In tertio fratris nepos. In quarto fratris pniepos. In primo circulo ponetur supra vnum punctum rubrum. et infra duo nigra. In secundo ponetur duo rubra supra. et infra tria nigra. In tertio tria rubra supra. et quatuor nigra infra. In quarto quatuor rubra supra et quinq[ue] nigra infra. Sicut ad sinistram latitudinem praehuius vna linea cum quatuor circulis. In quoque primo ponetur soror. In secundo sororis filius vel filia. In tertio sororis nepos vel neptis. In quarto sororis pniepos vel pnieptis. et ponetur puncta eodem modo sicut posita sunt ad dextrum latus. Deinde ad latitudinem sinistram autem praehuius vna linea transuersalis habens quartuor circulos. In quoque primo ponetur patruus et amita. et ponetur quatuor puncta rubra supra et tria nigra infra. In secundo ponetur frater patruel et amita. Soror patruelis et amitina. Et ponetur duo puncta rubra supra et quatuor nigra. In tertio ponetur horum filius et filia. et ponetur tria puncta rubra supra et quinq[ue] nigra infra. In quarto horum nepos et neptis. Et ponetur quatuor rubra puncta supra. et sex nigra infra. Sicut ad latus sinistram autem praehuius vna linea transuersalis halens quatuor oculos. In quoque primo ponetur amunculus et mater tera. In secundo colobrinus et consobrina. In tertio horum filius et filia. In quarto horum nepos et neptis. et fiant puncta sicut ad dextrum latus. Deinde ad latus dextrum pauci linea transuersalis quatuor habentes circulos. praehuius. In quoque primo scriberetur patruus magnus. et amita magna. et ponetur supra tria puncta rubra. et infra quatuor nigra. In secundo prior lobrinus et lobrinna. et tria puncta rubra supra. et quinq[ue] nigra infra. In tertio horum filius et filia. et tria puncta rubra supra et sex nigra infra. In quarto horum nepos et

Consanguinitatis.

neptis et quattuor rubea pūcta supra. et septem nigra infra. Siliter ad sinistrum latus præhæetur linea cum quattuor circulis. In quoꝝ pīmo ponet aunculus magnus. et matertera magna. In secundo pīmo lobatus et los brina. In tertio hoꝝ filius et filia. In quarto hoꝝ nepos et neptis. Et puncta ponentur sicut ad dextrum latus sunt posita. Expost præhæetur linea ad latus dextrum abauit cum quattuor circulis. In quoꝝ pīmo ponet apatrius et pamira. et ponentur tria rubea puncta supra. et quinqū nigra infra. In tertio hoꝝ nepos et neptis et quattuor pūcta rubea supra. et sex nigra infra. In quarto hoꝝ nepos et neptis et quattuor pūcta rubea supra. et septem nigra infra. In octo nigra infra. Siliter ad sinistrum latus præhæetur una linea quattuor et octo circulos. In quoꝝ pīmo ponet proauunculus et pmatetera. In scđo hoꝝ filius et filia. In tertio hoꝝ nepos et neptis. In quarto hoꝝ pronepos et proneptis. Et ponentur puncta eodem modo sicut ad dextrum latus sunt posita.

Circa arbore consanguinitatis

nūc formata Notādū pīmo. Consanguinitas est atrinētia siue proximitas psonarū ex eo prouenientia qꝫ vna descendit ab altera vel ambe ab una tercia rū et descendētū. Per hoc vero qd̄ dī. vel ambe ab eadē tangit consanguinitas collateraliū. Per hoc qd̄ dī psonaz̄ pluraliter. nota q̄ non nisi inz̄ ter diuersas psonas consanguinitas esse potest. Alij dicunt q̄ consanguinitas est vinculum psonaz̄ ab eodē stipe descendētū carnali propagatione contractum. In qua definitōe dī pīmo ab eodē stipe descendētū. ut remoueat affinitas. qz licet ibi sit vinculum psonaz̄ nō sūt ibi consanguinitas. Et dī carnali propagatione contractum. ut remoueat vinculum spousalis cognatiōnis et etiā adoptionis. Dicitur autē consanguinitas quasi sanguinis unitas. a conz̄ sanguine. qz de pīmū sanguine descendētū. Unitas vero sanguinis est duplex. mediata et immediata. Immediate inter patrē et filium. Mediata inter patrem et nepotē. vel inter collaterales inter se. Et hoc mō stipes pīmū est in pīposito unde qz immediatus descendit carnali propagatione. Stipes vero pīmū est illē unde aliqui plures pariter immediati us descendunt quasi rami ex trūco.

Notādū Secūdo Linea est collectio psonaz̄ ab eodem stipe mediate vel immediate descendētū gradus pīmē et numeros gradū per pūcta. ut supra factū fuit distinguēs. Et dividit in rectā siue directā. et collateralem siue transuersalē. Linea recta est qua vna psona recte et directe trahit sanguinē ab alia mediate vel immediate. Immediate. ut filii a patre. mediate ut nepos a patre. Et illa est ascendētū numerando a Phares ascendendo usq; ad abauit. Et est descendētū numerando a Phares usq; ad abnepotem. Linea vero collateralis siue transuersalis est in qua vna psona nō sic sanguinē trahit ab alia. sed vna stat alteri ad latus. ut duo frarres vel sorores et ab eis descendentes. Et talis linea collateralis est duplex. scilicet equalis et inequalis

De arbore

Linea collateralis equalis ē. vbi p̄ne psonae collaterales in sua linea eq̄lī ter distāt i grada a 2 muni. stipite eoz. vt duo fratres t eoꝝ filii Linea p̄o collateralis inequalis ē. vbi psonae collaterales in linea inequaliter distāt in grada a cōi eoꝝ stipite. vt Phares t filius fratri eius

Additio

Considerādū Scđo. fīm Aristołez. viii. ethicōz. Om̄is amicitia in p̄municatioē quadā p̄sist. q̄ dī amicitia ligatio sue vniō. quēdā est. Ideo p̄municatio q̄ est amicitie causa vinculū dī. Et dī potius p̄sanguinitas q̄ carnalitas. fīm doctorē sc̄m in scrip. quarti. dist. xl. q. j. ar. j. ad quartuz. Quia illud qđ p̄ime queritur in semen est sanguis. vt pbafib. xv. de aialib. t p̄ter hoc vinculū qđ ex p̄ pagatōe carnali. p̄trahitur queritūs dī p̄sanguinitas q̄ carnalitas. Et q̄ aliquis vnuſ p̄sanguineus dī esse caro alterius. hoc est in p̄tēum sanguis qui in semen viri aut menstruū queritūs est potentia caro t os. Hec ille. t ppulcre. Nec id silentio p̄terendū est. q̄ p̄municatio que in ipa p̄sist amicitia est triplex. Una est fīm habitudinē p̄ncipij ad p̄ncipiatuz. vt patris ad filiū. Scđo p̄ncipiati ad p̄ncipij. vt filiū ad patrem. Tercio fīm habitu dīne eoꝝ que sunt ab eodem p̄ncipio ad inuicē. vt fratrīs ad fratre vel sorore. Et q̄ p̄cūrūs motus linea facit. t p̄pagatōe pater quodammodo descendit in filiū. Ideo fīm dictas tres habitudines tres distinguitur si ne p̄sanguinitatis descendētū cerne fīm p̄mā. ascendentē fīm secundam trānsfūlū penes tertiam. Sed q̄ p̄pagatōe motus nō q̄scit in uno termīno. ideo p̄tingit q̄ patris est accipe patrem. t filiū filiū. t sic deinceps. Et fīm hos diuersos. p̄gressus diuersi gradus in vna linea inueniuntur. Et q̄ gradus cuiuslibet rei est pars aliqua illius rei. gradus p̄inquitatis non p̄t esse vbi nō est p̄inquitas. ideo identitas z nūnia distantiā gradus collunt. Nullus em sibi p̄p̄t. p̄inquis est. sicut nec sibi siliſ. Et dicuntur gradū ad sibiudinē gradū scalaz. vel locoz. p̄lūliū. q̄ ita gradimur de p̄ximo in primū. ff. de gradib. I. turiscōsulcus. §. gradus

Additio

Considerādū Tercio. Dicit in scđo notabili vel nota
¶ Vbi p̄siderādū est. linea collateralis eq̄lis est. q̄n equales s̄t cellule ab
vīris q̄ psonis iudicādis in gradib. (sue sint pares sine impares) ad co
mūne. eo tñ excluso. stipite. Terbi gratia. Phares t p̄patrū. p̄nepos s̄t
in linea collateralē equali patris arcis numeri. pater. Phares. t nepos p̄
patrū faciūt linēa collateralē equalē imparis numeri. Sic p̄ opposituz
linea collateralis inequalis est q̄n ab altera psonarū alteri p̄parandarūz
pauciores sunt cellule ad 2 muni stipite exclusive. verbī gratia. Phares
tū fratri filio facit linēa collateralē inequalē. fili⁹ Phares tū nepote fra
tris linēa collateralē inequalē. vt p̄ prakticari. Tñ de illis additionibus
Nanc ad materiā p̄ncipalem redeundo

Notandū Tercio. q̄ gradū ē hītudo distantū psonaz. q̄ co
gnoscit q̄ta distātia due psonē iter se dñit. Et dī
intelligi habitudo. id ē mēsura sine respect⁹ seu p̄sideratio distantie inter
psonas de quibꝫ queritur. q̄ gradus est mensura substantie

Consanguinitatis.

Considerandum Quarto. *Ubi etia notare decet q psone q te dicuntur esse in gradu et facere gradum que vero inequaliter se habent ad communem (eo tñ excluso) stipitem dicitur distare gradu. xxxv. q.v.c. porro. e.c. parentela. Hucusq additio*

Additio

Notandum Quarto. q ideo cellula vacua remansit sive circulus. qz no p̄t in illo circulo scribi nomine appellatiu psonale. quale est pater filii. eo q psona q ibi ponit interdū est pater qz p̄paeur ad descendentes. et interdū filius qz p̄paf ad ascendentēs. et interdū frater respectu proximoz collateralium. Uel igit cellula vacua remansit ut sit quasi sedes vacua cuius parents. sive sit vir vel mulier. vt qz hō p̄putare v oles suā p̄sanguinitate sciatur se imaginari ibi locandū. et sic non tm vni sed infinitis debet deseruire

Notandum Quinto. q cellule in arbore posite incipiunt a duplice casu. a nō seqz et grō. Que a nō incipiunt sicut abauis abauia. pau⁹ pauia tc. sumū denioratōem a cellula vacua vel circulo. Et a grō incipientes nomine recipiunt a cellula sive circulo p ntm incipiente immediatus in eadē linea supposita. ut hoy filius filia. eocundū nepos neptis et c. qz ideo sit. qz ibi i deficit termini p̄p̄z sanguinatis incōplexi. et ergo oportuit p̄p̄le exp̄mi Si nō vero incipientes sumū nomen a cellula vacua. qz oportuit arborem describī in respectu ad aliqd. cum termini eius sint respectuui. et pauciter sit in ordine ad unum ad vitandū p̄fusionē et quia illa cellula est media. ideo convenientius res specie eius siebat. Et qz ipsa sit vacua a nomine psonali. ut supra talē cum fuit p̄p̄st ramen singi vnuz nomen proprium. quod non debet inscribi. et sic gratia exempli Phares qui est quintus ab Abraā in linea sub uatoris dñi nostri Iesu christi.

Notandum Sexto. q descendendo ad prædictam istius arboris ad cognoscendū distantiam psona p vtroq iure aliquę ponende sunt regule. Et qz iuxta tacta in notabili secundo duplex est linea. seqz recta sive directa. et collateralis sive transuersalis. Primo ponenda est regula de linea recta. que est ascendētū et descendētū um. et est ista. Quot sunt psone de quibz intercedētis computaris una dempta. et sunt gradus inter eas vtroq iure canonico et ciuili. Exē plū in nostra arbore. Si queratur qzum distat Phares ab abuo. numerabitur a Phares ut sit ibi una psona descendēdo ad filium. et sunt due ad nepotem et sunt tres ad abnepotem. et sunt quatuor ad abnepotem. et ita distat phares ab abnepote suo quarto gradu. Deter aut in ita p̄putatōe s̄g una psona dem. Rō qz op̄z vna psonā sub sistere p̄ se p̄ncipio tanq terminū qz se sola vel ad se nō facit gradū. qz sicut p̄sanguinitas sic et gradus nō ē nisi vnius ad alterz. et ultra cūdo. Deter ergo illa psona qz est terminus deponit

De arboRE

qui non est gradus sed principium graduum, quemadmodum itur sit p
mo in termino. et ibi stando non facit gradum vel passum, sed vetera eundo.
Deinde videndum est de collateralibus. Pro quo oportet primo videre quod p
sona sit stipes illarum personarum, de quarum distantia queris. Et est illa persona sit
pes a qua descendit prima (vel dictum est supra) ille persona de quo queritur
Uerbi gratia si queratur quantum distat phares a patre suo aut filio, ne
potest vel nepote patrui. Stipes est illa persona que ponitur in recta linea
a cuius latere vult circulus vel cellula in quo vel quae ponitur patrui, et est
abauus. Sicut si queratur quantum distat phares a patre magno cum alijs in
eadem linea. Stipe est paus. Sic si queratur de phares et patre stipes est
auus. Ad secundum ergo istarum personarum distantias iure ciuili datur ista regula
Quot sunt personae numerando a phares inclusive usque ad stipitem exclud
entiae, et precedendo ad latus stipitis usque ad personas a qua distat tertio gradu
distat Phares ab illa persona iure ciuili. Uerbi gratia si queratur quantum distat
Phares a patre, numerabitur a phares dicendo una persona et secundo ceteris
sequenter pater duabus personis, tres personis, paus tertius, et tunc procedetur
ad latus abauum, et repertur ibi patrui dicendo quinque, et ita Phares et
patrui suis iure ciuili distat in quinto gradu. Phares et nepos patrui
in sexto. Phares et nepos patrui in septimo. Phares et nepos eiusdem
tunc stipes est paus. Numerabitur ergo sic. Phares sit una persona, pater due
auus tres, et tunc dimicet stipes et procedetur ad latus paui in primo circu
lo, et ibi repertur patrui magnus, distans ergo in quarto gradu, et Phares
et propior sobrinus in quinto. filius in sexto, nepos in septimo. Et ita faciliter
potest exemplificari de aliis. scilicet quoniam auus est stipes vel quoniam pater est stipes
Et licet doctores ponant de isto diuersas regulas distinguendo de linea
equali et inequali, per istam tamen unicam regulam semper reperitur grad
us iure ciuili. Necesse tamen est sciare quoniam personae sint in linea equali.
et quoniam in inequali, propter ea que statim dicuntur. Sed ad secundum
hanc distantiam iure canonico alia datur regula etiam unica Pro cuius intellectu
sciare oportet quoniam queritur de duabus personis que persona distat res
motius a stipite, tunc est ista regula. quoniam numerando ab illa persona sue ponantur
in latera sine in recta linea inclusive que remotius distat a stipite usque
ad stipitem exclusive tertio gradu distans inter se iure canonico Uerbi gratia
Si queratur quantum distat Phares a patre iure canonico, videtur
dum est quis sit stipes illarum personarum, et est abauus. Deinde videtur
dum est quis remotius distat ab abauo an Phares, an patrui, et class
rum est quod phares remotius distat, numerabitur ergo a phares inclusive
usque ad abauum exclusive, et reperiuntur quartus et personae, ergo Phares
distat a propatre iure canonico quarto gradu, et eodem gradu distat et
filio, et a nepote, et a pronepote. Similiter si queratur quantum distat Pha
res a patre magno. Idem est quis sit stipes, et est abauus. Num
merabitur ergo a Phares inclusive usque ad propatrem exclusive, et reperi
untur tres personae, ergo Phares distat a patre magno in tertio gradu
iure canonico. Eodem gradu distat a propiore sobrino et a filio proprio
et a sobrini. Sed si queratur quantum distat Phares a nepote proprii

Consanguinitatis.

oris sobrini. Videndum est an Phares remotius distet a stipite an iste ne pos prioris sobrini et reperit q' nepos remotus distat Numerandum ergo a nepote prioris sobrini inclusum usq' ad stipitem scz paum exclusum et reperiuntur quatuor psone ergo Phares distat a nepote prioris sobrini q' ro gradu iure canonico. Silt si queratur q'rum distat Phares a patruo suo videndum est quis sit stipes et reperit q' et fatus. Numerabitur ergo a Phares inclusum usq' ad auum exclusum et reperiuntur due psone ergo Phares distat a patruo suo scd' gradu iure canonico et eodz gradu distat a fratre patruo. Sed si querat q'rum distat Phares a filio fratris patruelis reperit q' iste filius remotius distat a stipite q' Phares ergo numerandum est ab isto filio inclusum usq' ad stipitem scz auum exclusum et reperiuntur tres psone ergo Phares distat a filio fratris patruelis tertio gradu iure canonico. Silt si querat de Phares z de nepote fratris patruelis reperit q' nepos iste remotius distat a stipite ergo numerandum est ab isto nepote inclusum usq' an stipitem scz autem exclusum et reperiuntur quatuor psone ergo Phares distat a nepote fratris patruelis in quarto gradu iure canonico. Ecce ita per formari stipes pater et eodem modo dicendum est sicut iam dicitur. Et si q'raf de illis q' ponuntur in sinistro latere id est sicut de alijs dictum est.

¶ Et q' alios dubitare possit q'li ter psone posite a sinistro latere distat a plonis positis in dextro latere. Ecce ita secundum. q' iter illas plonas cetero non est alioq' attinetur et sic non est q'rendum de eaz distatia. Nam auiculus mens q' frater matris meae non attinet patruo meo q' est frater patris mei. Nam ille psone q' ponuntur a sinistro latere referunt ad matrem vel auam vel paum et sic sequenter. Et si tunc vlti ipsi q'raf qualiter distat psone posite a latere dextro inter se. Ut secundum. Si q'raf de distatia iure ciuili tunc numerandum est ab una psone posita a latere ad circulum positi in linea deinde ascendat usq' ad stipitem et procedat lateraliter usq' ad plonam altam de q' q'rit. Si q'raf quantum distat nepos fratris Phares a nepote patruo ipsi Phares Numerabit a nepote fratris inclusum usq' ad circulum positi in linea recta etiam inclusum in q' circulo ponit pater. Dein ascendat usq' ad stipitem utriusque exclusum q' stipes est ab auus et tunc procedat ad lat' ab au' usq' ad nepotem patruo et inueniatur undecim psone et ita distat iure ciuili undecimo gradu et ita de alijs. Iure autem canonico videndum est in equaliter distet a stipite si sic numerandum est ab una psone vel ab alia indifferenter id est usq' ad stipitem exclusum ut ibi gra. Si querat quantum distat nepos fratris Phares a nepote fratris patruelis ipsi Phares. est autem stipes illarum plonarum auus et ita equaliter distat a stipite. Numerandum ergo a nepote fratris Phares usq' ad auum exclusum et inueniatur q'cetur psone et ita distat p' dicte psone q'ro gradu iure canonico. Si si una remotius distet a stipite tunc numerandum est a remotiori usq' ad stipitem ut p' dictu' est Gerbi gra. Si q'raf quantum distat nepos fratris Phares a nepote fratris patruelis exq' iste nepos remotius distat ab uno. Incipiendum est ab illo numerando usq' ad auum exclusum et inueniatur duorum psone Distat g' nepos fratris Phares et nepos fratris patruelis ipsi Phares in quanto gradu iure canonico. Ergo nepos fratris patruelis ipsi Phares potest ducere in uxore nepote fratris ipsius Phares. Et in ista apud eum p' dicta non dicitur vero ut manifestum est.

De arbore

Notandum Septimo & necesse est cognoscere q̄ phone dīz stent in linea eq̄li & q̄ ineq̄li p̄pter dispelatōnes imperandas. Nam si nepos fratri Phares vellet ducere p̄neptē ipius Phares. oporteret sic narrare ad habendū dispelatōem & lex Tīcī perit ducere vxorē planguinē suā Berta & Tīcius distat a stipite in tertio et Berta ab eodē in q̄to. Nā si diceres sic Tīcius perit ducere vxorē Bertam planguinē in quarto gradu & Papa dispelatōe nō possent illi virtute illius dispelatōnis matrimonialiter iungī. q̄r maior est proximitas q̄n vna ḡsona distat a stipite in tertio q̄ si ante distarent in quarto. Et dispelatōes quia sunt p̄tra ius commune sunt restringendē pro isto facit. c. qd̄ dilectio. extra de planguinitate & affinitate & hec notantur ibi doctores quis alii reenant oppositū. Si etiam esset alijs legatus h̄is potestate dispelandi in tertio & quarto gradu alle legat̄ nō p̄t dispensare ei ḡsonis distatib⁹ in linea eq̄li tertii grad⁹ a stipite. h̄ est si ante ḡsona distent tertio gradu a stipite. s̄ solū p̄t dispelare vbi vna ḡsona distat in tertio & alia in quarto vel ante in quarto a stipite p̄pter ratōem iam dictam. & notatur illud p̄ doc. in dicto. c. qd̄ dilectio. Si at vna ḡsona distaret in p̄mo & alia in q̄to a stipite p̄t trahere matrimonii sine dispensatōe. ve frater Phares p̄t ducere abnep̄tem ipius Phares Etm̄ de arbore planguinitatē in magistrum Nicolum.

Considerādū Quinto. q̄ in collateralib⁹ eq̄lis lineeb⁹ s̄b̄t quicq̄ illā regulā p̄stuciuā. Ego & tu sus̄mus planguinet in eq̄llinea. ego possum trahere ei filia tua ergo tu cū mea. Etia sequit⁹ regula (stare linea eq̄li) destruciua. Ego nō possum contrahere cū filia tua. q̄ nec tu cū mea. Affirmatiua q̄d̄ pcedit in eq̄li linea et q̄to gradu. Negativa p̄o pcedit in eq̄li linea tertii grad⁹ v̄l citerioris. S̄ in linea ineq̄li illud nō pcedit nec p̄struciue nec destruciue. q̄ si vñ est in q̄to & alijs in tertio vel citeriori neutra regulari h̄z locū. Et illi gradi etiā referēti sunt ad p̄mūnē stipite nō inter se. q̄r inter se s̄q̄ eq̄liter dīstant aut p̄ueniū gradib⁹. hec patent facile practicanti.

Considerandū Sexto. Et dīc lucedari⁹ p̄t q̄ in linea discordat̄ ius canonici & ciuile. Ex q̄ sequit̄ corollariū v̄l argumentū. Q̄cum de iure ciuili in linea directa vñq̄ in infinitū nō p̄t trahere nuptie in tantū si. Adā adhuc in hac mortalium luce lachymarū vallis cōstitutus esset vxorē ducere nō possit iuxta tex. in. l. nuptie. s̄. de ritu nupti. s̄. I. Ita etiam de iure canonico sit phibitum. Et facit ad h̄c. p̄genie &c. de planguinitate &c. In copulatōem. xxxv. q. ii. et. iii. Ita etiā tenet Joānes An̄dree in lectura sua sūg arbore licet Godfre. in summa de sagū. et affi. q̄. Itē q̄ris. dixerit p̄eratū p̄ gnalitatē. c. nō d̄. qui tū textus d̄ intelligi in trāuersalib⁹. Quia aut ius canonici strict⁹ pcedit. Q̄uis ciuile in matrimonij in linea trāuersali vt est tex. in. c. ad sedem. s̄. Igīc &c. Series. xxxv. q. v. ḡ a fortiori in linea recta vbi seruā memoria p̄ genie dicto. c. p̄ genie. xxxv. q. iii. Et sic p̄t atq̄ colligitur q̄ ois differetia in p̄numerādis gradib⁹ inter ius canonicum & ciuile consistit in linea trāuersali. quia

Consanguinitatis

quem legiste ponunt in sedo gradu canonisticus in primo dicto c. Series. 2. c. dico ad sedem. §. 3. q. 2. oculata fide videbis in arbore.

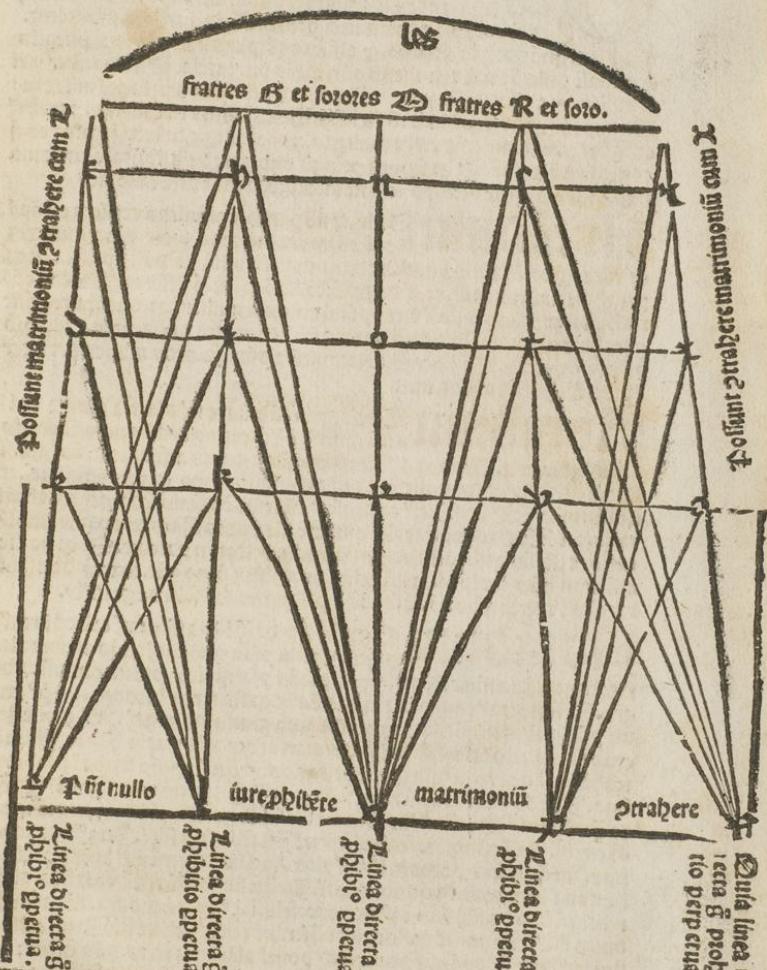
Cōsiderādū Tercio. Consanguinitas impedit matrimonium scripturam. legem nature. legem diuinam. et legem canonica sive statuto ecclie. Natura enim abhorret patre carnale exercere puerum cum filia. abominabiliter est filii cognoscere matrem. quod plus reverenter (quod parentibus debet) derogaret si filius maritus quam si pater filia duceret uxori cum uxori viro aliquo debeat et subiecta hec docet. S. in scrip. qrti. dis. pl. ar. iij. Concordat bonaeratura doctor deuorum et seruit in eodem dis. xl. q. ij. in corpe. Legem diuinam per leuit. xviii. originalis ois hoc ad proximam sanguinis sui non accedat ut reueleretur turpitudinem eius. Hanc translatus est articulus canonizatus. xxxv. q. viij. c. Qui salubriter. ubi etiam dicitur. Dia quod fecerit episcopis ex officiis publicis de medio populi sui. Hoc id est haeresi glosoles super calumniis de restituendo spoliatorum ubi. iij. glossa ne diuina legem ad matrimonium contrahendum erat prohibite quod in his clarent mens tristis. Nata soror neptis materterea fratris et uxoris. Et partur. Quia mater prefigurata nouerca. Uxor soror pugnare nata nuptias. Atque soror patris coniungi lege venant. Iure canonico sive statuto ecclie olim non poterat contra hinc matrimonium nisi ultra sexum gradum tercium in c. de affinitate. xxxv. q. ij. et. iij. in c. tunc igitur. xxv. q. j. in c. Consanguinitas. xxxv. q. iij. in c. Hdciam. c. Nulli c. de planctu. c. pugnac. c. nullus. xxxv. q. ij. et. iij. s. c. qd. dilectio et c. quod circa deplanctu. et affinitate. c. paratele. xxxv. q. v. S. hodie omnia ista iura quod non inconvenientes nec absurdum sunt restricta ut ceterum. Non dicitur planctu. et affit. Non dicitur reprehensibile iudicari si familiare varietate tempore statuta quisque varietatem humanam preservet cum virginibus neccitas vel evitare utilitas id potest quoniam ipse deus ex his quod in veteri testamento statuerat nonnulla mutauit in novo hec videlicet. Id est. quod nuptiatur sint restricta ita expresse firmat glossa. xxxv. q. ij. et. iij. et summa et omnes personae. Doctor bonaeratura in scrip. qrti. dis. pl. q. iij. in corpe. Quare pugnatio est versus ad quartum gradum inclusus. rident. quod ecclesia statuit. Quare statuit. quod potuisse. et gruui fuisse. virile erat. neceesse erat cum quod optime pulcherrime est missio articulus concordat c. allegatus. Non dicitur de planctu. et affit. Singulis casibus peculiares bonaeratura ubi super summa enodat elucubratio de quibus ad prius brevitatem amore ne lectors tedium redditione afficiantur supradicto. Ne igitur lectore loquendo moreretur et cunctio finalis huius arboris utilitatem pugnantes talis consanguinitas quarti aut ceterioris gradus impedit matrimonium. Hunc autem articulus dirimit in tractatu nisi delupus applica autoritate causis adiectis gratiose fuerit dispensatus propter eum papa (quem postulat etiam vicarius Iesu Christi c. iter corporis de translatione episcopi) certus ex causis arduitusque altius sua mellifluua benignitas resupponitur danteque autoritate dispensesare in sedo gradu collateralium ut colligatur ex glossa super etiam sororis in c. pugnac. xl. q. iij. Hanc igitur ex glossa super illo pplexo in sedo c. gaudemus. de dimissione ubi dicitur scilicet gradus erat prohibitus hunc non ois. Iz argumentum sic in tractatu c. l. has de restituendo spoliatorum quod in ibidem venit soluendum ubi super etiam diuina sic arguit glossa. et inferit. Pro video quod in sedo gradu ecclesia dispensesare non possit cum istud diuina prohibiti fuerit legem. Solo ibidem leviter pugnabitur erat sedis gradus in descendentiis non in collateralibus unde in sedo collateralium est per ecclesiam dispensesare hec videlicet. Et cum de illis additionibus circa arborum consanguinitatis.

Arbor consanguinitatis

No tagit dextros q*^{uit}* Elbau. stant in pte sinistra

¶ **N**ota q̄ iste Phares nō h̄z totā ſalguinatē ſuā in arbore. Cōſtat enī q̄ dicit
h̄z duos parēs. q̄trūor auos. octo pauos. et ſedecim abauos et ſic ſp̄ ascenſ
dēdo dupliſat. ipoſſibile fuifet tot glonas i arbore ſcritere. **T**ieſingam?
Dr. Jo. An. pind eachi i q̄libet d̄uplici cellula haterem⁹. q̄trūor
glonas ut ſi dicerem⁹. patriuſ et vror ei⁹. patruſ
et marie⁹ ei⁹. dupliſatio polita fuit ut
noia demōſtraret in vitroſ ſequi
nō ut eas cōiuges
denotaret

A. vna cum col
tige sua ha
bet illas
pro

Quia linea di
recta & prohibi
tio perpetua
In hac figura erit materie principali superaddita, habent statim sequentia. Primo q̄ matrimonii strahi p̄t in quinto gradu, nisi obster fueritudo. Seco q̄ matrimonium contra hi p̄t in quinto ex una parte, et quarto, tertio, secō, p̄me ex alia parte gradib. Tercio q̄ in lineis directis perpetua est prohibitio
b i.

De arbore

Quia arbores affinitatis

nota. Quia ex sanguinitate causas affinitatis. ideo declarat

ta arbores sanguinitatis precedentur ad arborum affinitatis.

Quare quia non datur est primo. q; affinitas est proximitas gsonarum puerorum ex carnali puerorum viri et mulieris omni carere parentela. Dicunt notatorem viri et mulieris. et non viroris. qui licet affinitas iure cuiuslibet non trahatur nisi ex iure nuptiis. scilicet de gradibus. non facile. h. Scidetur Iure rati canonico trahitur et quilibet carnali puerorum viri et mulieris. ut notat in causa discretio em. de eo que cogit. q; san. vero. iure. Et quod sepius primit dubitare de affinitate iure canonicis. ideo oia quae dicunt principali intelligenda sunt iure canonico

Notandum Secundo. q; non trahitur affinitas ex dicta carnalium puerorum viri et mulieris inter ipsorum et mulierum quod tunc cognoscens aliquam mulierem extra matrimonium non possit postea cum ea trahere matrimonium. ut scilicet de gradibus. non facile. h. affines. Nec etiam consenserunt trahere cum duabus sororibus. et pater et filius cum matre et filia. ut in causa supradictis mulierem et sanguineos viri.

Notandum Tertio. q; in affinitate sunt diversa genera et diversi gradus. Ad cognoscendum genus affinitatis frater tuus cognoscatur mulierem illa est tibi affinis primo genere affinitatis. si illa mulierem alii scilicet Tertius cognoscatur. tunc tibi est affinis secundum genere affinitatis. et si Tertius cognoscatur aliam mulierem illa est tibi affinis tertius genus affinitatis. et isti sunt tibi affines primo gradu. ut statim patet. Sed quod hodie affinitas non possit in matrimonio nisi in primo genere. lectio de affinitate secunda et tercii genus non est facienda psequeuntur. sed solu de gradibus.

Notandum Ergo quanto. q; de gradibus affinitatis calidat regula retrogradu affinitatis actinet illi gsona sanguineo puerorum carnalium. non enim gradus sanguinitatis. id est illa actinet tibi primo gradu affinitatis. Et per intellectum p; formari arbor affinitatis habet gradus. Primo trahenda est linea recta hinc quatuor circulos. in quod superiore scribat primus gradus. In secundo descendendo scribat secundus gradus. In tertio tertius gradus. In quarto quartus gradus. Deinde ad latitudinem destruuntur illi linee ponentes etiam linea recta cum circulo. In quod superiore scribat frater. In secundo fris filius. In tertio fraris ne pos. In quarto fris nepos. Deinde velter ad latitudinem destruuntur illi linee ponentes ad hunc unam linea rectam cum quatuor circuitus. In quod superiore scribat vox fris olim relata. In secundo vox filii fris in tertio vox nepo. fris. in quartio vox nepo. fras. Et ad latitudinem destruuntur illi linee ponentes unum circuitus. in quod scribat relata relata fris. Deinde ad simili strum latitudinem posite quod prius gradus ponentes alia linea recta hinc quatuor circuitus. In quod superiore scribat soror. In secundo descendendo sororis filia. In tertio

Affinitatis

sororis neptis. In quarto sororis pneptis. Dein ad sinistrum latus illius linee ponet alia linea recta etiam hinc quatuor circulos. In superiore scripte vir sororis olim relicta. In sedo vir filie sororis. In tertio vir neptis sororis. In quarto vir pneptis sororis. Et ad latum isti linee sicut supra dictum est posset vno circulo in quod scripte relicta relictus sororis. Et ponit linea gradu in medio inter fratrem et sororem cui suis descendenter ad denotandum quod affinitas eius ex sanguinitate et ex virtute sexu. et scribit primus gradus. secundus gradus et non apponit affinitatis. Ad denotandum quod isti gradus potest referri ad sanguinitatem et affinitatem. Et scribit in linea finali ad dextrum latum in superiore circulo viro fratri olim relicta. quod non additur ad alias vires descendenter a fratre propter respectum ad secundum genus affinitatis. Nam si frater habeat vires illa vires est affinis sorori isti fratri primo gradu et primo genere. Et si frater ille moriat et vires eius relicta perahat cum altero viro. tunc ille vir attinet secundum sorori primo gradu affinitatis. sed sedo genere. Si tunc moriat ista vires tunc ille vir secundum relictus quod ponit ibi in circulo unico. Et possit fieri quistio. An iste vir possit perahat cum secundum dictra sorore olim non potuit quia affinitas preter debet vel quod ad tertium genus non inclusum. sed hodie potest quod non attendit nisi secundum genus affinitatis. ut supra dictum est. Eodem modo debet esse quare in superiore circulo finali linea ad sinistrum latus scribit vir sororis olim relicta et in circulo unico relicta sororis.

Notandum Quinto. Affinitas secundum genus potest impedimentum matrimonii sicut sanguinitas. sic quod iter ascendentes et descendentes nullo gradu potest esse matrimonii. Et iter collaterales non potest esse matrimonii propter affinitatem vel quod ad quartum gradum inclusum. ut notatum in c. non debet. de sanguine et affinitate. Et est affinitas per se unum impedimentum. Nam persona mortua ratione cuius affinitas est peracta. adhuc non potest esse matrimonium inter affines modo secundum c. fraternitatis. xxxv. q. x.

Notandum Sexto. Non parentes sunt affines. tunc filius interdum mutat gradum. et interdum non mutat gradum non attinet. interdum etiam mutat gradum. et interdum non mutat gradum non attinet. ubi gratia. Si tu et ego sumus affines. quod ego perfraxi cum sanguinea tua. tunc si percrem filium ex ista sanguinea tua. ille filius meus mutat attinentiam. quod ego sum tibi affinis. filius meus non est tibi affinis. sed sanguineus. Et si percrem filium ex alia muliere ille non attinet tibi neque sanguinitatem neque affinitatem. Et si tu sanguineus viros mee percreaveris filium. ille non mutat attinentiam. quod est miseri affinis. Sed si tu et viros mea estis in linea equeli consanguinitatis vel inaequali. et tu es remotior. scilicet in tertio. et viros mea in sedo. tunc filius tuus mutat gradum affinitatis. quod tu es affinis meus in tertio gradu. et filius tuus in quarto. sed si viros mea es remotior. scilicet in tertio. et tu in sedo. tunc filius tuus non mutat gradum.

Notandum Septimo. quod ex sanguinitate oris adhuc aliud impedimentum. quod vocatur publica honestatis iusticia. Et est publica honestas primitas personarum puerorum et sponsalibus. Et istud impedimentum prendit sicut impedimentum sanguinitatis et affinitatis. ut inter ascenderes et descendentes omni gradu et inter collaterales vel quod ad quartum gradum inclusum.

De arbore

Notandum Finaliter q[uod] affinitas aliquis occurrit cu[m] sanguis
nitare, et aliqui cu[m] publica honestate, aliqui est so-
la affinitas, alioq[ue] est sola publica honestas verbi gratia. Si frater meus cognoscet sanguinem meum illa est mihi sanguinea et affinis. Et si cognoscat sibi despontat illa attinet mihi affinitate et publica honestate. Sed si frater meus despontauerit aliquam et eam non cognoscet illa attinet mihi solu[m] publica honestate. Ex quibus per quod si quis uxore sua mortua velit praedicta re cu[m] sanguine mortue et uxoris in gradu probabo non possit sine dispensatione pape. Et si impetrat talis dispensatio hoc modo petat Tertius trahere matrimonium cu[m] Berta sanguinea uxoris sue mortue in tali gradu non obstat affinitate non valet dispensatio. sed ergo q[uod] dicatur non obstat affinitate eo q[uod] Tertius cognovit sanguinem Berte, nec obstante publica honestate eo q[uod] Tertius despontauit dictam sanguinem Berte, et illo modo valet dispensatio, et propter pcederem matrimonium. Et tam de arbo[re] affinitatis summa magistrum Alcalium.

Sequitur pauce numero additiones.

Additio

Considerandum Primo pro notabili primo hulus arboris In quo dicitur affinitas est proximitas ex carnali generatione et ceteris. Innocentius dicit nisi detur proximitas seminis virtusq[ue] intra claustra pudoris non cauferat affinitas nec proximata matrimonium. Non sufficeret emissio seminis unius. Ponit exemplum. In frigido quandoque mulier ad seminis emissionem non tantum per hoc erit matrimonium proxima cum nec tracta affinitas, ex quo alter non est potest ad matrimonium. Et id est contra respectu mulieris. Hec opinio Innocentii non multum placet. Hostiensis q[uod] de facili non per partum emissio seminis virtusq[ue] nisi forte generata possit, q[uod] tunc latet post de proximato seminis virtusq[ue]. Et q[uod] hoc videlicet sentire Hostiensis q[uod] ad generationem plus necessario occurrit semen virtusq[ue], q[uod] quidam medicus tenetur. sed ut audio in libro Panorum. Secundus medicorum opinio est in tractatu scilicet q[uod] semen mulieris necessarium non occurrit ad generationem, et ob hoc maxime dicitur. Fratello. Et q[uod] ad causandam affinitatem seu ad matrimonium proximatum necessarium non requiritur q[uod] mulier emittat, sed satis est q[uod] viri semen sit proximum nature uxoris. Et paratio enim secreta magna absurditas. Nam pone q[uod] annu[m] mulier non emittere, tamen ceperit ex semine viri et perire, absurdum esset dicere finis Hostiensis q[uod] matrimonium non sit proximatum, et q[uod] affinitas non est tracta. Et hec opinio satis placet dara habitatione virtusq[ue] ad tractatum matrimonium. Hec Panorum, fraternaliter, de eo q[uod] cogit sanguis uxoris. Ad hoc etiam q[uod] affinitas non trahat nisi perfecte mulier cognoscatur, ita q[uod] interueniat sanguinis seu seminis proximitas est rex, bo, in cetera diuina constitutio, xxvii, q[uod] iij. Ad idem texus bonus cui glo. in ca. extra ordinaria pollutio, xxxv, q[uod] iij. Ibidem. Licer aliud cognoverit puellam citram vel circa naturalia et non intra, sic q[uod] non attigit claustra pudoris, non est affinitas cu[m] sanguineis pueris. viii de glossula ultima, talis pollutio ipse dicitur non dicitur possit ducere sanguinem illius. Rerum q[uod] nec fecit sanguinis mixtionem nec carnis unitatem. Sed quid querit glo. ibidem ysterius si aliquis reseraret illas seras et non possit ad proximato opis nunc taliter co-

Affinitatis.

misterio carnis impedit matrimonium cū p̄ sanguinea illius. die q̄ nō r̄ndet glo. q̄r nec ibi sanguinis cōmīctio nec carnis vñitas ē. Nullū. xxv. q. iij. vbi dī. qm̄ sicut nō lī cuiq̄ christiano de sua p̄ sanguinitate sic eriā nec licet de p̄ sanguinitate vxoris sue p̄iuge ducere q̄r p̄ter carnis vñitatem. glo. q̄. tñq̄ carnis cōmīctionē (infers) p̄rahīt affinitas. p̄t tñ yr ex dictis p̄z mūle et p̄fete (salvo honore p̄ p̄is auribꝫ nō lelis) cognolci. et fieri carnis cōmīctio absq; h̄ q̄ multier salua pace leme emittat. Hec oia z singula deberet reuoluere crebrius acq̄ attento aio p̄siderare fideles gregis dñi nostri ieſu pastores z nō p̄ba mō acq̄ syllabas. sed z sentētias discutere vt ex post subditis suis possant p̄sulere ac abominabiles nephariaſcꝫ quarundā ter rap. p̄ueritudines eradicare extirparet nihil facere. reuera solū in ampli orbis ipacio repibile est vbi. N. margarete apprehenso fuso fila ex colo iuuat p̄rahēt in spē future libidinis exercēde ea nocte p̄ cubia intempeſtēz no etis silentio edes in suas p̄ducēdo aggrediſ opus attentat assumere onus ea telis libidinis inuadit ipa quoq; scuto castitatis rupro repide resistit z sic ex amplexibꝫ mutuis oculis reciprocis sponsalitatis p̄rahēt illa aliqui p̄fete et aliq̄ impfecte p̄summant. z certe p̄tunc oia sunt plana nulla dura neq; et aspera ipē diues illa abundans zc. sed ardore libidinis exincto negat libidinis z sponsalia p̄tracta z p̄summata ipē p̄rahēt cum p̄ sanguinea illius quā sic polluit z ecōra illa cū p̄ sanguineo a quo iā est polluta sine ad extra vel intra singula generant animarum pericula. z ergo q̄bz statim dico sunt securitia acq̄ lascivis inuoluta tamen reuera culitatem animarum p̄stori scitu necessaria.

Diverif Utz inter ascēdentes z desēdentes possit esse matrī monū vlera quartū gradū. Rñdet fm Godfredum in summa sua de p̄ sang. z affini. h̄item. q̄ sic. sed p̄ trarium tener Joan. an. in lec. sua sup̄ arbore p̄ sanguinitatis z affinitatis. z originalē Hostiensis in sum. de p̄ sang. z affini. h̄. q̄ p̄uerant sub. h̄. q̄liter arbor in. p̄. nono q̄rit et hanc opinionem de Panor. credo esse veritatem. rō aut est. Ita abstiñere debemus a p̄ sanguineis vxoris sicut a p̄p̄is de cog. z affini. c. p̄. xxv q. iij. c. de propinquis z c. equaliter z c. nullus. Sed inter p̄ sanguineos aſtendentes z desēdentes est p̄bitione in infinitū vt supra de arbore p̄ sanguinitatis patuit ergo hic zc.

Additio.

Considerādū Sed o. affinitas qñq; ex vna copula qñ ex dupli (vt vult glo. sup̄ c. Að detet de p̄ sang. z affini.) caſaf. vt in duo z fratrū vxoribꝫ. Ille enim sunt libi affines in scđo gñe ex copula veriusq;. Nam frater mariti est libi affinis in p̄mo genere. vxor ergo sua cū sit iuncta in primo genere affinitatis inducit scđim genus z idem est regire in vxore alterius

Considerādū Tercio. olim non poterat quis successione ducere vxores duo z fratrū. rō q̄ ibi erat tertius genus affinitatis cū scđa. Nam ut patuit statim duoz fratrū vxores sunt in scđo gñe affinitatis s̄z si altera post mortē mariti nup̄sit ioanni ille ioānes attinet vxori alterius fratrī in tertio gñe. q̄r est ḡsona addita se cundo generi. Ideo mortua vxore sua z marito alterius nō poterat olim

b. iij.

De arbore.

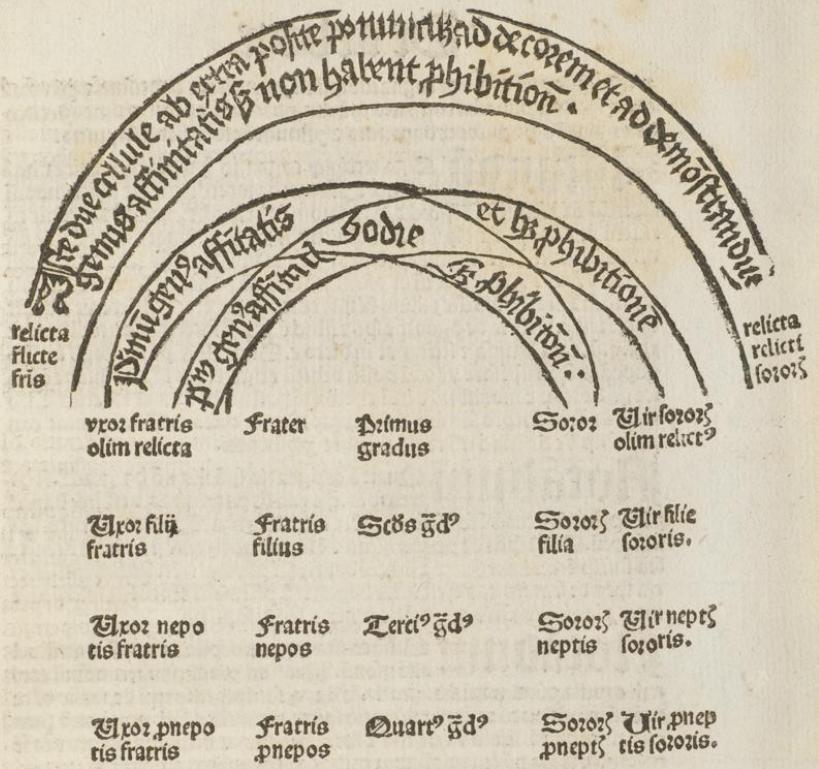
Aliam ducere obstat et tertio genere affinitatis. Et ultra impedimentum affinitatis suberat impedimentum publice honestatis ut de tetr*o* in c. porro. xxv. q. iii. Porro duorum probaturum quibus diversis repositis viro vni alteram post alterius obitum nutrere ipsa ppter auctoritatē canonica publice honestatis iustitia tradidit. sed cum secundum et tertium genus sit sublatum ergo videtur quod publica honestas tanquam accessoria si homo sublata est hoc est vice et consideratur p. glosum super e. Non debet de clangore et affinitate sublatu pncipali assertur et accessoriis ad illud. sed publica honestas que non venit sic accessoriis ut in ea quod oritur ex contractu sponsaliorum seu matrimoniis cum sanguineo meo non est hodie sublata cum de ea in eadem glosa nulla fiat mentio et hoc capte probatur in c. p. de sponsalibus li. vi. Et in hac glo. est regula bona et utilis illa ut delicer ubi duo sic se habent quod vnu venit psecutus ad reliquum uno immunitate seu sublatu etiam psecutus intelligit sublatum seu immunitatum ad hoc est rex optimus in e. Diramur de ser. non ordinandis et in c. quibus in fine de elect. et elect. potestate. li. vi. ergo.

Additio.

Considerandum.

Est quarto et ultimo. et est consideratio digna notarii. In dispensatione de affinitate publica honestate ubi simul coincidit si publica honestas necessario sequitur ad affinitatem et sub affinitate apprehendit satis est de affinitate facilemetrio non et sic pcedit glo. sup e. Non debet. Exempli si impetrat dispensationem ut licet mihi ducere uxorem sanguinei mei defuncti non obstat affinitate in tertio gradu. Nam ex quod feci mentem et fuerit uxor sanguinei mei ppter feci mentem de publica honestate et sic per consequentia videtur sublata quod dispensationem. Si vero non apprehendit ex narratione proborum reputata dispensationem ut licet mihi ducere margareta mulierem non obstante quod sit mihi affinis in tertio gradu non valet dispensatio si ultra affinitatem erat publica honestas ex quo de ea non fuerat facta mentio expresse vel tacite. Nam affinitas per matrimonium sine matrimonio. ut in c. discretionem de eo quod cogit. clangore. vx. sue. Et hoc modo pcedit glo. sup arbore. Et illa questio in Romana curia (inquit Panormitanus) heret ardua ergo bñ infero a fide lñ animay nullo modo spernenda. quod casus hominum in alijs territorijs sunt quotidiani et. Et tunc de additionibus circa materiam affinitatis.

Quia materia cognatōis spūalis q̄ipedit etiā matrimonium trahēdū. **N**otadū p̄mo q̄ ḡnatio spūalē p̄ximitas p̄sonar̄ puenies ex datione sa-
eramēti vel sacramētalis vel ex rentōe vel suscep̄tōe ad illud. **N**ā sicut co-
gnatio naturalē oris ex ḡnatōe q̄ quā acq̄ris eē naturale sic ḡnatio spūalis
oris ex reginatōe seu sacramēti vel sacramētalis datione p̄ quam acq̄ris eē
gratia. **p. xx. q. s. c. oēs t. v. l. t. de ḡnatiōne spūali**

Notandum Scđo. Pgnatio spūalis oris ex duobz sacrabz
mētris. scđ. baptismo & pñfirmatione & ex uno sacra
mētali. scđ. catheclismo vt in c. qñuis de cognatōe spūali li. vi. sed quia pgnatio
spūalis puenīc ex catheclismo nō dirimunt matrimoniuñ pñtractū. sed impedit
et in pñtractu de cognatione spī. & in c. qñ catheclismu eo ti.

De arbore.

vi. Et quia etiā cognitae cognatōe spūali puenīere ex baptismo & firmatione faciliter cognatio spūalis pueniens ex catheclismo. Iccirco de cognatōe puenīere ex baptismo & firmatione solū fieri plementum.

Notandum Ergo tertio q̄ cognatio spūalis q̄ puenit ex baptismo & firmatione interdū p̄cedit matrimonium interdū etiā sequit. Si p̄cedit matrimonium tūc ipedit p̄hendit dirimicō tractū ut de cognatōe spūali. c. Veniens. si. Tho sequebit matrimonium. tūc nō dirimit p̄tractū. s̄z impedit exactōem debiti p̄bi gratia. si. q̄ leuaret filiū suū de sacro fonte vel teneret eū in firmationē ille nō posset exigere debitū ab uxore sua matre videlicet illius filiū. s̄z exactus dexterē reddere vt tractū doctores. c. Si vir de cognatōe spūali. i. istud ē vez. si faceret sine necessitate p̄xx. q. p. c. ad limina & sc̄ler vi. in dicto. c. Si vir. s̄z p̄t episcopū in isto impedimento disp̄p̄sare vt etiā possit debitū exigere. & in ista opinione ē magis doctoz canonistaz & etiā rheologoz. istud etiā tenet sanctus Thoma in q̄rto scripto suo lug dist. xxiiij. l. Lar. in dicto. c. Si vir. tenet contrariū. q̄. vez istud nō regis alioq̄ iure p̄hibitum.

Notandum Quarto q̄ cognatio spūalis nō h̄z grad⁹. s̄z h̄z zātē firmatē tenetē seu suscipiente. & inter baptizatū firmatū tentū seu susceptū. Sed sp̄s dī. p̄ paternitas & ē inter baptizantē firmantē tenetē seu suscipiente & inter patrē & matrē baptizati firmatē tenetē seu suscepti. Tercia sp̄s dī fraternitas q̄ est inter baptizatū firmatū tentū seu susceptū. & inter ples baptizatis firmatē tenetē seu suscipientē

Notandum Quinto ista cognatio spūalis dupl̄ mīstic ad alia p̄sonā. Uno ad p̄iungē p̄ matrimonium carinali copula p̄summatū p̄bi gratia. Si ego suscipiā filiū tuū de fonte xl̄ te neā eū in firmationē eū illa cognatio spūalis trāmitit ad uxore meā p̄us carnalē cognitā. Et iō uxore tua & me defunctis tu nō potes haltere uxore meam. q̄. l. ip̄a nō leuauit filium tuū est tñ commater tua ppter me vt in c. Martinus de cognatōe spūali. Et rō ē. q̄ vir & uxor post carnalē copulā comunicat subiunice actiones spūiales nō aut passiones spūiales & ideo si suscepit filium tuū cum habes ex alia mulierē non ex uxore tua possum te mortuo p̄rahēre cum uxore tua. quia & filius tuus a me est leuat⁹ passiuē nō transit ad uxorem tuā vt notant doctores in dicto. c. Martin⁹ Dīxi norāter q̄ ista cognatio transit ad p̄iugem q̄ p̄ carnalem copulā ex tra matrimonium nō transit sp̄ūalis cognatio vt notant doctores in c.p. De cognatōe spūali li. vi. Dīxi etiam norāter carnalē copula p̄summatum sc̄ matrimonium. q̄ si ego desponsauī mulierem & suscepit filium tuū an q̄ cognoui eam poteris tu me mortuo p̄rahēre cum illa. xxx. q. iij. c. si q̄s ex uno. Sed o transmittit cognatio spūalis ad aliam p̄sonā. sc̄ a parte baptizante firmatē tenetē seu suscipiente ad ples suas. Et iō inter baptizatum & firmatū & ples baptizantis firmantis suscipientis seu tenentis nō p̄t esse matrimonium. xxx. q. iij. c. p̄iaculum & in c. ex litteris de cognatōe spūali. s̄te iste proles natae sint ante siue post vt in c. tua nos. de cog. spūli. et etiā hoc vez est quis ples sint illegitime vt in c. finali de cog. spūali.

Cognitionis spūalig.

Nō tñ ecōra trāsmittit cognatus spūalis a p[re]l[ate] in patres. Et ideo si filius me⁹ succepit filia tua de fonte vel tenuerit eā in p[ro]firmatōe ego possus eū illa d[omi]n[u]m trahere. Et rō ē. q[uod] matrimonii est editū p[ro]hibitoriu[er]t. c. cū apd[icitu]s de spon. qd[ic] nō d[icitu]s exēdi ad glōnas q[uod] in p[ro]hibitōe nō expōmūtur

Notādum Sexto. Arbor cognatiōis spūalis p[ro]t[er] sic forma
ri. p[ro]mo ponī debet supius tres circuli in illa si-
tuatōe. sicut in arbore sanguinitatis ponūt abau[er] p[ar]tru[er] p[ar]vulus
Et in circulo superiori scribet baptizans. p[ro]firmās. suscipiens. seu tenens. Et
in circulo ad dextru latus scriben[et] filii baptizantis. p[ro]firmātis. suscipientis
seu tenentis. In circulo ad sinistru latus scribet viror baptizatis. p[ro]firmā-
tis. suscipientes. seu tenentes. Inferius autē ponen[et] etiā tres circuli in illa se-
tuatōe sicut in arbore sanguinitatis ponūtur frūc[u]s. frater. et soror. Et
in circulo q[uod] situa[re] loco trunci scribetur baptizatus. p[ro]firmatus. susceptus
seu tentus. In circulo ad dextru latus scribentur fratres et sorores bapti-
zati. p[ro]firmati. suscepti seu tenti. Deinde in circulo ad sinistrum latus scri-
bentur pater et mater baptizati. p[ro]firmati. suscepti seu tenti. Deinde a circu-
culo superiori. in quo ponit baptizans p[ra]h[ab]etur tres linee. vna ad circu-
luz in quo ponit baptizatus. et scribet in illa linea impedimentū. Deinde alia
linea ad circulū in quo ponūtur fratres et sorores. et scribet in linea nulluz
impedimentū. Deinde p[ra]h[ab]et tercia linea ad circulū in quo ponit pater
et mater. et scribet in linea impedimentū. Deinde p[ra]h[ab]ent etiā tres linee
ex illo circulo in quo scribūt filii baptizatis. vna p[ra]h[ab]et ad circulū in
quo scribit baptizatus. et scribet in linea impedimentū. Scda ad circuluz
in quo scribūt fratres et sorores baptizati. et scribet in linea nulluz impe-
dimētū. Tercia p[ra]h[ab]et ad circulū in quo scribūt pater et mater. et scri-
bet in linea nulluz impedimentū. Deinde p[ra]h[ab]ent tres linee ex circulo in q[uod]
scribit viror. Vna ad circulū in quo scribūt baptizatus. et scribet in linea im-
pedimentū. Scda ad circulū in quo scribūt fratres. et scribet in linea nulluz
impedimentū. Tercia ad circulū in quo scribūt pater et mater. et scribet in
linea impedimentū. ¶ Explicatis p[ro]p[ter] q[uod] leuat puer in baptismo a p[ro]lo-
na p[ro]ulgata post matrimonii pluminatū halente vna. p[ro]le orūnt septē co-
gnatiōes spūales ex illa leuatōe. Prima inter leuatē et leuatū. Scda inter
piugē leuatē et leuatū. Tertia inter plem leuatē et leuatū. Quarta in-
ter leuatē et patrē leuatē. Quinta inter leuatē et matrē leuatē. Sexta in-
ter piugē leuatē et patrē leuatē. Septima inter piugē leuatē et matres
leuati. Et sic etiā orūntur cognatiōes ex parte baptizatis. vt si baptizans
habeat piugē et plem. sicut dictu est de leuatē etiā nascuntur septē cognatiōes
spūales. et ita ex baptismo vnius pueri sunt quatuordecim cognatiōes
spūales. et multiplicantur cognatiōes ad multiplicatōem leuatū
et etiā plū leuantū seu baptizantū. Et eodē mō dicendū est in p[ro]firmā-

Notādum Septimo. q[uod] cognatio spūalis p[ro]t[er] contrahi p[ro]p[ter]
curatore ante p[ro]tractū matrimonij. sc̄d[ic]tū p[ro]st.
ve verbi gratia. Facio leuare filium tuū p[ro] clericū meū. efficio cognatus
spiritualis fūm communiter doctores. c. Geniens. de cognatiōe spirituali

De arbore

Ecclio notāter ante p̄tracū matrimonij. q̄ si facerez leuare filiū vxoris
mee ex alio viro nō fierē cognatus vxoris mee. et possum exigere debituz
fī dūm Panor. q̄ isto mō p̄cordat diuersas opiniones doctoruz in hac
materia in dicto. c. venies. Et ibi volūt doctores p̄ etiā vniuersitas p̄ p
curatoz p̄trahere cognatiōem spūalis. nō quo ad se. q̄ nō h̄z aiam. nec est
baptisata. s̄z quo ad singulos de vniuersitate etiā ante p̄tracū matrimo
nij. seclus aut̄ post. q̄ dispositio p̄cepta in vniuersitate resoluūt ut p̄cernat
singulos si acus nō cadat in vniuersitate. vt res potius valeat q̄ p̄rearet.
facit. c. Si finia. et glo. sup̄ h̄bo in vniuersitate. in. c. Romana. de sen. excoi.
li. vi. Dico notāter. ante matrimonij p̄tracū. q̄ si bedellus vniuersitatis
faceret leuari fīlū suū p̄. p̄curatoz noīe vniuersitatis tūc p̄trahif cognati
tio spūalis cū singulis de vniuersitate. sed nō p̄trahit inter ip̄m bedellum
et suam uxore. q̄uis ip̄e sit membrū vniuersitatis.

Notandum Octauo et finaliter. q̄ si puer sit baptizat̄ in do
mo sicut sepe p̄tingit. tūc in ecclia nō p̄trahit co
gnatio spūalis. q̄ nō reiteratur sacramentū. sed cognatio spūalis p̄trahit
in datione sacramenti vel centione ad illud. vt supra dicit̄ est. facit. c. sicut
semel. l. xviiij. dist. sed in hoc casu p̄trahit cognatio spūalis in domo. Et tā
tum de his trib⁹ arborib⁹ fī magistrū. Regalib⁹ pontic⁹ iuris doctorē
neonō sacris in litteris licentiatum

Sequuntur modice additiones

Additio

Dicū est in p̄mo notabili h̄yūs materie q̄ cognatio spūalis impediēs
er dirimēs p̄ duo dūtarat p̄trahit sacramēta. s̄z baptismū et p̄firmatioz
Ex datione p̄o alio p̄ sacramēto p̄ s̄z penitēcie venerabilissimi sacramēti
cōpis xpi ordinis. matrimonij. extremoz vnc̄tois. cognatio spūalis p̄tra
hit nulla. q̄ m̄ritūnū sp̄ediat vel dissoluit. vt est manifestus text⁹. c. q̄z
vñ. de cogn. sp̄i. li. vi. Rō q̄ cognatio spūalis imitat carnalē inc̄tuſ pe
Ni sicut cognatio carnalis oīitur per nativitatem que p̄sistit in carne et cō
fert esse nature Ica oris spūalis p̄ nativitatem que p̄sistit in spū et p̄ fert eē
gratia. Unde in sacramento baptismatis d̄. h̄o renaci. id est iterū nasci.
q̄ prius natus erat carnaliter. nūc aut̄ spūaliter. et illa spūalem nativitatem
tem p̄firiat frontis christianū. Rō doctoris sancti in scrip. quarti. distin
plij. ar. ij. p̄me. q. ad argu. p̄mū. Duplex est carnalis nativitas. Prima in
vtero in quo id qd̄ natū est et adeo debile q̄ non possit extra exponi sine
pericolo. et huic nativitati similař regeneratio p̄ baptismū. in quo regene
rat alioz adhuc quāli souendus intra vterū ecclie. Sed et nativitas
ex vtero qd̄ iam id qd̄ natū erat in vtero iterū roborat̄ erat qd̄ p̄ sine pe
riculo exponi exterioz. que nata sunt corrumperē. Et huic similitudinē cō
firmatio qd̄ quā h̄o roborat̄ exponit in publicū ad p̄fessionē noīe xpi
Ido zgrueq̄ vtrūz istoz p̄trahit cognatio spūalis. Dicit̄ tūc sacerdos
abstinerere in p̄mis et maxime a talicuius confessionem audiuit et penten
tiam salutarem iniunxit. iuxta statutum ecclie non ratione cogitōnis
quia nullia cognatio inter eum et eaz cuius confessionē audiuit p̄trahit

Cognitionis spūalis.

sicut statim dictum est. licer filia spūalis dicatur. Nec obstat etiā c. om̄nes. xx. q. i. vbi ait Symachus papa. Om̄nes quos in penitentia suscipi mus ita ut nostri sint spūales filii. ut et ipsi quos vel nobis suscipientib⁹. vel sub trine mersionis vocabulo mergeretur ynda sacri baptismatis rege neravit. sequitur in eodem Silvester quoq; admonet ynuquenq; sacerdos docuit ut nullus causa somnacōis ad suam penitentialem filiam accēdat. q; scriptum est. Om̄nes quos rē sequitur. Quapropter hoc scelus si q; petrauerit nō solū dignitatis honorem amittat. venietiaz ysc⁹ ad exitū vite sue iugis penitentia se subdat. Dicit enim doctor sanctus. in scrip. quarti. dist. xlj. art. ii. p̄me q̄stionis. ad arg. viij. q; p̄ penitentiā p̄trahitur quoddā sedus inter sacerdotēz mulierem p̄fitez simile cognati spūali. ut rātū peccet ea carnaliter cognoscendo acsi esset sua spūalis filia. Et hoc ideo. q; maxima familiaritas est inter confitentem z sacerdotem. Et ex hoc ista p̄hibito est inducita ut tollatur peccandi occasio. Nec etiam obstat. c. ad limina. xxx. q. i. vbi dicitur in fine canonis Filia dicitur spūalis non solum eius qui accipit. sed etiā eius qui trine mersionis vocabulo eam sacro baptismo tangit. Dicit etiā spūalis filia sacerdotis que ei peccata sua p̄fiteatur. Huius aut omnī flagitiosa coniūctio est et eadem p̄fina plectenda. Hec ibidem illa. c. Non obstant quo ad contractum cognitionis spūalis matrimonium dirimentis vel impeditenis. Quia lex posterior corrigit priorē. licer de ea nō fecerit mentē. c. s. de p̄st. li. v. q. sequitur q; sacerdotis filius (si quis esset) bene p̄rest contrahere cum ea quaz sacerdos pater filii in penitentiale suscepit. non autē cum ea quā baptizatur. ergo magna in huiusmodi matrimonij contrahendis halens da est cautela. cum ipse sacerdos z nō solum sacerdos verumetiaz laicus arḡ etiam mulier obsteret. aut alia in necessitate baptizantur. si patrinus vel patrina omnī corum quos baptizantur. ergo inter filios corū naturales z spirituales matrimonij p̄rest consistere nullum. quod bene memori est cōmandans. Quod dixi de laico vel laica (vbi videtur ambiguitas) sentit dominus Panor. in. c. s. de cogna. spūali. quia iura indistincte loquuntur. Nam si laicus tenens vel levans in confirmatione vel baptismate contrahit cognatiē spūalem. a fortiori baptizans laicus fī. Panor. Idem est si mulier baptizet. quia non est differentia inter feminaz et masculinum quo ad istam cognitionem. ut probatur in. c. s. de cog. spūali. sexto et in. c. ventiens eodem titu. Dicit. c. fina. lib. sexto. Quāvis nō plures q̄ vnus vir vel una mulier accedere debet ad suscipiendum de baptismo infantem iuxta sacrorum canonū instituta. si tamen plures accesserint spūalis cognatio inde contrahitur matrimonia contrahenda impediens etiā post contracta dissoluens. Dicit tertius (vnus) glo. Innocen. Si vir geret necessitas in cathecidmo. baptismmo. confirmatione q̄ vnus p̄rest et patrinus. licer hoc non habeat consuetudo romana. de conse distin. viij. in cathecidmo. In fine illius canonis dicitur. Non est consuetudo romana. sed per singulos singuli suscipiente. glosa. z ita laicus se expondere charitas. xxv. questione. i. cum igitur. Vbi inter cetera dicitur. Quid ergo haec quis alium patrem. alium sacerdusz numerosius se charitas diffundit

De arbore

Sic etiā vult elicitiue dū singuli singulos hñt patrinos. id est dñ alij sñ patrini in baptismate. alij in confirmatioe. aploio necescit dñ rō erit. Dixit etiā c. Quis. iuxta sacroꝝ canonū instituta. Hec instituta habentur in. c. nō plures rō. vt sup. dī. pse. di. iiii. liz in Trū sit. c. q. aū. xxx. q. viii. vbi dī q. aut. vxor tū marito in baptimate sīl nō de reat suscipe pueri nulla auto ritate rep̄i phibitū. Ecce in. c. nō plures ex decreto Leonis pape. de pse. di. iiii. dī nō plures. ibi dī Vir tū vxor nulla phibitōe ipediē simul pñt leuare. Argumētu illud soluit glo. c. Q. aut. dices Liz statutū fuerat nō plures cē. nō dū tñ in manus legentiū venerat. Uel forte vir tū vxor nō dī cunplures. cū vna caro sīnt effecti. xxv. q. viii. c. nullū. et. c. hane. et. c. si vir. Subdit in. c. q. aut. crebrius allegato Sed vt puritas spūali paternita tis ad om̄i late in infamia seruer imunis. dignū esse decernimus vt veri q. simul ad hoc spirare minime psumat rō. Dicit glosa sup pbo infamia Credenter em̄ stulti aliquā proximicatem inter eos p̄trahi si simul suscipe rent. sed etiam superflū esset vt vterq; suscipere. cum ex susceptione alte rius vterq; p̄pater efficitur. De p̄suetudine tamen est in quibusdam los tis q. vterq; simul suscipit.

Additio.

Cōsiderādū Scđo. Dictrū est in tertio notabilis si quis cog. spūali. habet ar. op. Ad p̄paternitatē p̄trahēdā reqrunt animi? tū cer ta sc̄ia. Et quo p̄ inferri. Si q̄s credes tenere filiū vnius tenuit filiū alte riū. nō effici ille pater spūalius baptisiati. salte ad dirimēdū matrimonii post p̄tractū. circa qđ tñ p̄ dubitari. hec Panor. z dī dic̄a in simili q. eo. ti. c. veniens. Tunc ibidē inter cetera refert. Nā iura solū reqrunt le suantē vt rūndeat p̄ pueri tū obligat se apud dēu. de quo est bonus textus in. c. Gos ante om̄ia. dī. pse. dist. iiii. sed Lar. dī qñ quis p̄ se vult p̄tra here istā cognatiōem. nō suffici sola p̄sentia nisi puerii p̄ se sustinet seu cu tangat tpe sacramēti. Ite glo. finalis huius. c. Si vir et mulier videt tene re sive ignoranter sive scienter p̄paternitas inter p̄n ges sic p̄traera p̄ q̄li ker debitū exigere. Goff. z Vin. distinguūt. Tū alter solus fuit sciens. et ille p̄uas facultate exigendi. Tū vterq; tūc fit p̄spensatio. vñ quilibet has habebit facultate exigendi. fa. c. vlti. tū penulti. de adul. et. l. si ambo. ff. de cō p̄sens. Hec opinio mihi nō placet. de Panor. qz p̄spensatio fit ybi agit de vtilitate tū cōmodo derelinquetū. tū loquuntur tura supius allegata. sed in casu nostro p̄uatio exigendi debitū nō fit ad vtilitatem alterius. Isob re uerentiam cognatiōis spūaliis. tūc vnius delictū aliuū nō excusat. Hoc finaliter tener data scientia vterq; neuter posset exigere nec subtrahere. quasi dicar. nō debet q̄s exigere. si tūc exigit teneat alter reddere debitum. De hoc est glo. satris lai in. c. nosse. xxij. q. i. q. p̄cludit q. scienter hoc attē tans est p̄uatis facultate exigendi debitum. Et m̄hi placit inq̄t Panor. hec opinio p̄mo p̄ rex. in. c. de eo. p̄tr. q. i. vbi dī talis mortua p̄n ges dī res mangere sine spe p̄iugii. Ecce q̄cū in se est p̄natur exercitio matrimonii ali. Et rō huius text⁹ adduco dī Panor. Nā sustinet hic p̄n ges ne fraus doloso patrocineſ. qz si fecit sc̄lerē dolose vt separat matrimonii dolus nō detet ei patrocinari. sed potius obesse. Hec Panor.

Cognitionis spūalis.

Considerandū

Tercio ex c. Super eo. de cog. spiri. q. Additio.

vpura. qz qlibet suscepit filium alterius de sacrosante. Ex q nota. Si ego leuavi filium cuū de sacrificis lauachro tu licite potes et leuare filii meū et cuū p. vtrūq; istoꝝ filioꝝ sp̄aternitas est p̄tracta. Et inter filios p. quoꝝ neutrū deuentum est ad sp̄aternitatē licite matrimonia p̄rahant decog. spi. c. s. nsi p̄suetudo sit in p̄tracta vbi Panor. pluribus turibꝫ p. et p̄tra allegatis ex doctroy sententijs dt. Concluse ergo q. inter filios duox. p̄patrum p. quoꝝ alterꝝ vel vtrūq; p̄tracta est sp̄aternitas nō p. matrimonium p̄sistere et si de facto fuerit p̄tracta debet separari nulla p̄suetudine p̄tra p̄spūlare et sic intelligit principiū c. lug eo vñq; ad h. ceterū. Si p̄o per neutrū istoꝝ deuentum est ad sp̄aternitatem si nulla subest p̄suetudo libere p̄t ad minucē matrimonia p̄trahere vt in. h. ceterꝫ .2 clarus in p. c. de cog. spi. si p̄o p̄suetudo disponit vt p̄mitant matrimonia tūc formis p̄t p̄trahere cuū p̄suetudo p̄currat cuū iure cōt. si p̄o p̄suerudo disponat oppositum tūc aduerteretq; Panor. aut hz p̄suetudo vt matrimonium penitus inter istos nō p̄trahatꝫ q. de facto p̄sumptum separat tunc serua p̄suetudinem si est talis q. ex eius p̄teritione generel ſcan dālū. qz ſie lo. c. ſupria eo et ita in tellige. h. ita qz. Quia vbi ſubest talis p̄suetudo inabilitans maxime ap̄ p̄bata p. Papā vt hic nō p̄ dici q. iſti p̄uenientes ſunt a deo p̄iuncti et celat ar. quos deus p̄iuxit. xij. q. ii. Aut hz p̄suetudo vt inter istos p. quoꝝ neutrū tē. impedit matrimonium. sed nō dirimat. et tūc serua. h. verum. Et tunc p̄t decidi alia queſtio. Nunq; valeat p̄suerudo circa facultatem in habilitandi vel habilitandi aliquos ad matrimonium. Et dic clarus q. aue p̄suerudo habilitat aſe inhabiles p. ius canonici puto q. in tertio gradu p̄ſſit esse in matrimonio vt frater cuū ſorore ſpūali poſſet p̄trahere et nō valeat p̄suetudo vt videt h. text⁹ inducendo in c. lug. eo iucto c. qd ſup his de conſang. et affi. et vtrōbiq; hoc tener Hostiensis qz p̄suetudo nō ſit rōnabilis cuū ſit p̄tra oēm honestatē. Ex q. inſero dt. Panormitan⁹ p̄suerudinē paſpa nō approbatꝫ nō poſſe collere ſpedimentū publice honestatis. qz nō valeret p̄suetudo p̄tra honestatē ecclie vt in c. Cum decorum de vi. et hone. clericoy. Aut p̄suetudo inabilitas habiles vt in filiis duorum cōpātriū p. qz neutrū tē. et tunc aut hz ſolū p̄suetudo vt impedit nō vt dirimat et valeat hic ſi c. ſup eo. h. itaq; et in. h. ceterꝫ facit c. Cū olim. de clericō conſug. Aut hz vt diſſoluant p̄iugūt ſit tūc ad fpo valeret vt voluit hic Ianoſ centius. Nā peccauerūt p̄trahendo p̄tra p̄suetudinē patrīe. xxx. q. v. can. Eliter. aut hz vt diſſoluant in p̄petuū. et ſi eſt approbata p. papam ſalte etate valeret vt p̄baf hic fm lect. Hosti. Aut non apparet de pape approbatione tūc video velle Hosti. p̄suetudinē nō valere dt em causam huius casū p̄iurū non extēndendum. ſed ego inquit Panor. putarē oposſitum vbi cō p̄suetudine concurrecer scandalum. qz ſicut papa potest ius diuinū interpr̄tari et addere ac diminuere vt loquitur Ianoſ. in c. q. in eccl. p̄ſt. ita et cō p̄suetudo vt notat idem Ianoſ. in c. fi. de p̄suetudine. Item video inq; Pa normitanus q. p̄suetudo que generat ſcandalū inabilitat quem ad matrimonium ſpūalicē vt in c. cum olim de cle. p̄iu. erga partē ratōne debet

De arbore.

posse inhabilitare ad matrimonium carnale. Et notabis singulariter illam glolam de Panor. Si in aliquo loco esset hodie puerudo ut in quo gradu non posset contrahi matrimonium et ex tractu generaretur scandalum quod non valerer matrimonium licet c. Non debet de sangue et affinitate hoc permittat. Et potest esse ratio duplex prima quod hec puerudo occurrit cum iure antiquo ac censetur esse sublata per ius nouum ex quo non repudiat illud ius et percurrit secundum scandalum et hanc rationem sentit glosa. Secunda vero colligit ex dictis quia puerudo patiens in se scandalum ex preteritione per inhabilitare alias habiles sed ubi a principio nullum fuissest impedimentum soli scandalum superueniens non pro dissoluere matrimonium ut de ista glosa quoniam notabis inquit Panor. quod puer scandalum non est recedendum a veritate iuris divini vel in causa de non opere tamen et in regula qui scandalizauerit de regulis iuris. Et tamen ad prius de puerudine quod latius cupit hanc materiam masticare potest videre Panor. super eo de cog. spirituali. Et an cognatio spiritualis possit contrahitur puerum latius tractat per Panor. et. co. c. Veniens communiter tamen doctores vel ego fui instructus tenent quod non est tamen disceptatio inter eos relinquo ergo hec aliorum iudicio

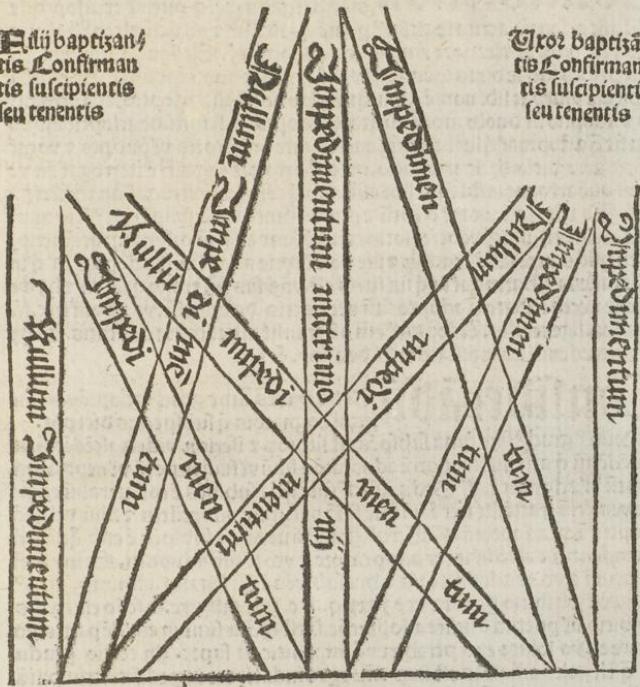
Considerandum Quarto quod cognatio spiritualis est amissio exterrit ad illegitimas proles ut est manifestum. Ex litteris de cognatione spiritualem ut si sacerdos haberet filianam quod cum reverentia dico illa filia non potest contrahere cum eo quem idem sacerdos baptizauit hoc etiam patet per glosam xxx. q. iij. in symma. Sequitur cognationis spiritualis materia principalis.

Baptizans
Confirmands.
Leuans seu
Tenens.

Elii baptizan-
tis Confirman-
tis suscipientis
seu tenentis

Exor baptizātis Confirman-
tis suscipientis
seu tenentis

Eratus et so-
roes baptiza-
ti. Confirmari
suscepit sen-
tenti.

Baptizatus
Confirmatus
Suscepitus
seu tentus

Pater, et mater
baptizari Con-
summati Suscepti
seuerent.

De arbore.

lito.

Consideráda Sunt modica de cognatōne legali. **Co**
gnatio legalis q̄ e. q̄ puenit ex adoptione
Est autē adoptio actus legitim⁹ q̄ quē q̄s sit fili⁹ ⁊ nō ē. cū vltcr⁹ habet p̄
filio vlnepore v̄l vltcriorē b̄n voluntatē adoptāt⁹. Est autē adoptio vñū ges
mus p̄tines sub se duas sp̄es. s̄ q̄ vñi sp̄ez nō ē nomē ipsoitu iuxta regulā
topicā v̄surpat b̄n nomē ḡm⁹. q̄ Adoptiōna alia adoptio, alia arrogatiō
tio & adoptio sic duob⁹ modis iuxta. q̄ adoptio in f. insti. de adoptionibus
vna sit q̄ adoptant⁹ q̄ sui iuris st̄s auctoritate impatoris v̄l p̄ncipis & vocat
pprie arrogatio. q̄ is q̄ arrogat rogaſ h̄ ē interrogat⁹ an ye
lit ei quē arrogat iustū filiū sibi esse. t̄ is q̄ arrogat interrogat⁹ an id fieri pa
riat. Alia si q̄ adoptant⁹ q̄ p̄tate paretū sunt impio magistrat⁹ sine cuius
libet ordinarij iudicis v̄l defensoris ciuitatis aut etiā nō ordinarij iurisdictioſ
nē cū h̄c. aut ille feudoz & ille vocat p̄rie adoptio. q̄ adoptat is q̄ in
p̄tate aliena est. arrogatis q̄ sui iuris est. vñ p̄lus Arrogo q̄ s̄ est & h̄z me
us esse necessi patris adoptio sui nec patris definit esse. vt pb̄n hec. ff.
de adop. l. generalis. Adoptiōnē nō transit in p̄tatem adoptat⁹. sed h̄z
ius succedendi ab intestato insti. de adop. s̄. s̄.

lito.

Consideradū Scđo q̄ tres sunt grad⁹ adoptōnis sine
legal cognatōis q̄ subspecies dici p̄nt.
¶ Prim⁹ grad⁹ sine p̄ma subsp̄es est supior⁹ & iterior⁹ vñdelz ascēdētū. Et
descēdētū q̄ attēdit iter patrē adoptat⁹ & filiū vñl dñā nepotē v̄l neptim ad
optat⁹ v̄l adoptat⁹. ¶ Scđos grad⁹ sine scđa subsp̄es ē collateralū ex la
tere venientiū q̄ attēdit iter filiū sine filiā naturalē adoptat⁹ & filiū vel filiā
adoptiū v̄l adoptat⁹. ¶ Terci⁹ grad⁹ sine tercia subsp̄es ē etiā qdāmō
descēdētū & attēdit inter adoptatōrē & vñoz fili⁹ adoptat⁹. Et iter filiū
adoptiū v̄l vñoz adoptatōrē & hec subsp̄es ē q̄s legalis affinitas. In p̄
gradu est phibitio p̄petua v̄l p̄z. p̄p. q. i. c. Ita diligere. in scđo est ipsalis
phibitio v̄l p̄petua durata adoptat⁹. h̄ est qdāmō sunt in eiusdē patris po
testare ea vñ soluta eos trahere nō impedit. c. v̄t supra. In tertio gradu
vbi q̄s legalis affinitas est t̄ez om̄i t̄ez indistincte impedieſ matrimonis
vt. ff. de rītu nup. l. Nam adoptiua.

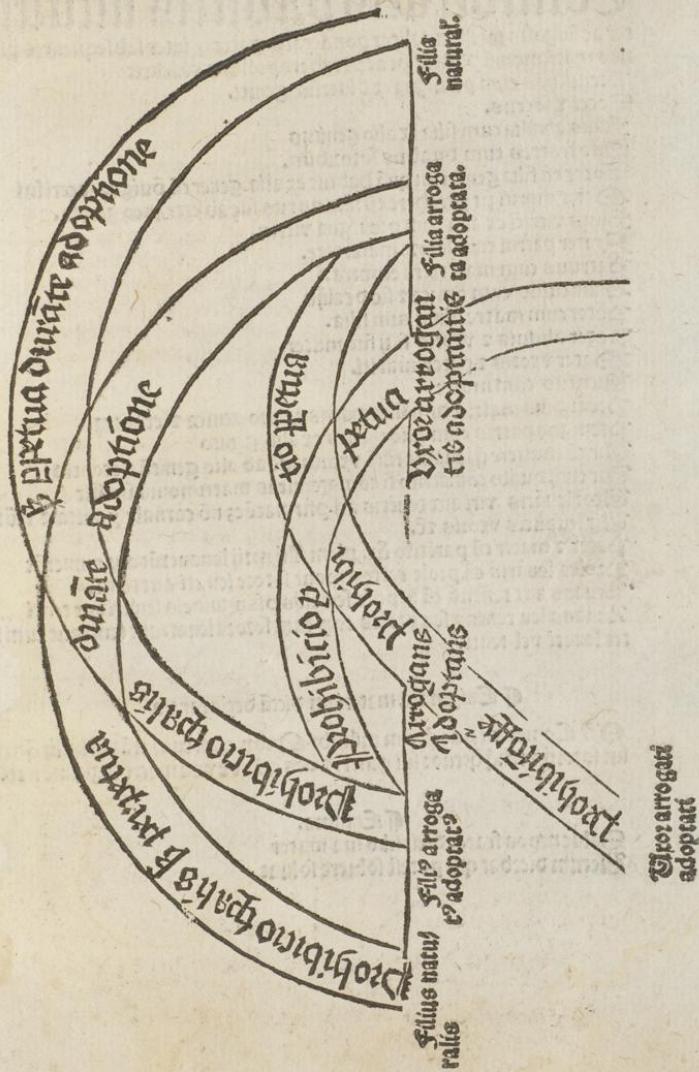
lito.

Consideradū Tercio q̄ fili⁹ illegitimi p̄t h̄ere cū filia
adoptia. q̄ calfil⁹ illegitimi nō ē p̄tate
p̄z. vt p̄z. xx. q. iij. i. summa Hugo. Inno. Hosti. accordat. Iz qdā dissen
tiāt. Itē q̄ris. Adoptiōnē durata adoptat⁹ h̄z cū filia legitima nūqd ma
trimoniū dissoluet. Rides vñl. q̄ nō. h̄ veri dōm vt norat Hugo. q̄ dis
soluet. Itē q̄ris scđo andue p̄sonē adoptatē possint h̄ere inter se. Rides
sim vñl. q̄ p̄tē cū nūc̄ regiſ phibitio sic eriā dno filiū sp̄iales alicui⁹ t̄ōz
trahere p̄nt & sp̄iales cū adoptiōnē. In h̄ accordat bñ. & Hugo

lito.

Consideradū Quarto q̄ arbor cognatōnis legalis for
marī sit (ne p̄ijs lectorib⁹ fastidii generē)
sicut sequitur in figura cum circulis vel absq̄ bñ teneplatū formantib⁹

Arbor cognationis legalis.

Consideratis predictis luculent

ter ac singulis intellectu aliter ponderatis patet q̄ inter subsequentes p̄sos
nas matrimonii p̄sistere p̄t ac p̄trahere possunt videlicet
Preuignus cum preuigna ex diuersis geniti.

Socer et socrus.

Filius ab alia cum filia ex alio genitus

Duo fratres cum duabus sororibus,

Socer cu filia generi sui quā habuit ex alia generi cū p̄uigna socii sui

Pater mariti p̄ trahere cu filio natus sue ab extraneo genito.

Filius viri ex alia cum preuigna viri.

Frater patru cum sorore matertere.

Patruus cum materterea econtra.

Quunculus cum amita et sic de alijs

Pater cum matre filius cum filia.

Pater aliquis et uxoris si.ij sui mater

Pater uxoris et pater mariti.

Venerus cum matre

Preuignus matris cum filia matris ex alio genite et econtra.

Preuigna patris cum filio patris ex alio genito

Utr cu muliere q̄ leuauit filiu uxoris sue ab alio genitu et econtra

Utr cu duab̄ comatribi si cōmaternitas matrimonii p̄cessit

Uxor leuantis viri aut tenetis ad p̄firmatoez nō carnalit p̄gnita et econtra

Utr leuantis uxoris etc.

Pater et mater cu parētib⁹ q̄ plēm filii p̄xij leuauerūt aut tenuerūt

Proles leuantis cu prole vel fratre aut sorore leuati aut tenti.

Leuans aut tenens cu nepote seu alijs p̄sanguineis leuaci aut tenti

Leuans seu tenens seu proles eoz cum sorore leuati aut tenti aut cum fratre leuaci vel tenti.

¶ Enigmata materiam dictā declarantia

Ost Comes cu duodecim militib⁹. Quoz quartuor erāt sui filij q̄ tuos
sui sororij et reliq q̄ tuos sui generi et oes erāt de yna madre legitime nati

¶ Enigma.

Salve nepos frater dixit filio sua mater.

Verum dicebat qui potest soluere soluas

Deenigmatibus

¶ Enigma.

Es mulier quedam iuuenis vleime ferme senectutis virū habens stans illa coā sex iuuenibꝫ dī. Duo sunt fratres patris mei. Duo sunt fratres matris mee. Duo s̄o filij mei & oēs de illo sene vnico patre legitime iuxta canonū decreta & ecclie statuta matrimonialiter geniti.

¶ Enigma

Enigma q̄ duo fratres possunt perahere cum duabꝫ suis sororibꝫ.

¶ Enigma.

Dicunt due mulieres de duobꝫ pueris. Iſti sunt filij & nepotes nostri hoc est filij filiorū nostrorū & fratres coūdē & sunt filij & fratres maritorū nostrorū immo vterq; est patruus alteri⁹ ac etiā nepos improprie. Nosq; mulieres sumus eoz matres & aue quilibet quoq; nostrarꝫ alterius est natus atq; socrus. Pariti nostri sunt filii nostre & quilibet eoz est vitricus et filiaster siue prenignus.

Illustrationi triplicis Arboris in fronte p̄mis folij notate p̄ illuminātissimā pie & inextincte memorie viz dñm Nicasiū Gerodensem ex antiquo et illustri ducatu Brabantie oriundū p̄celse Louantensis Achademie (q̄ poteritissimi Brabantie Principis est Universitas) p̄bū acutum & theologum eminentem, exin (qd stupendum est) et Antistitū iuris (qd Lano num vocant) doctorem expetissimum animo vigilantissimo congeste cum nonnullis apostillationibus hincinde principaliter materie appositis a libellū ratiūnū artium magistro dño Joanne Stechelin pastore in Oberdorf collectis p̄ noscere volentibus graduum distancias &c. finis impontur Tercio Colonicie in Edibus Quentell p̄fultus Anno post Virginalem partum. Dcccc. v. ad finem Februarij

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSeldorf

